

HƯỚNG DẪN
Hoạt động chuyên môn bộ môn Toán cấp THPT
Năm học 2018-2019

Thực hiện Công văn số 3627/SGDDĐT-GDPT, ngày 29/8/2018 của Sở Giáo dục và Đào tạo về việc Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2018-2019, Sở Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) Hà Nội hướng dẫn hoạt động chuyên môn bộ môn Toán cấp THPT một số nội dung sau:

1. Thực hiện kế hoạch giáo dục

- Trên cơ sở đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ của cấp học trong Chương trình giáo dục phổ thông hiện hành và hướng dẫn điều chỉnh nội dung dạy học tại Công văn số 5842/BGDĐT-VP ngày 01 tháng 9 năm 2011, Sở GDĐT giao quyền chủ động cho các trường xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục phù hợp với điều kiện thực tế theo khung thời gian 37 tuần thực học (học kỳ I: 19 tuần, học kỳ II: 18 tuần), đảm bảo thời gian năm học thống nhất trên toàn thành phố.

- Tiếp tục triển khai thực hiện Công văn 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh từ năm học 2017-2018 (có hướng dẫn bổ sung tại Công văn 5131/GDĐT-GDTrH ngày 01/11/2017), trong đó tập trung vào các nội dung:

+ Tiếp tục tinh giản những nội dung dạy học vượt quá mức độ cần đạt về kiến thức, kỹ năng của chương trình giáo dục phổ thông hiện hành; điều chỉnh để tránh trùng lặp nội dung giữa các môn học, hoạt động giáo dục.

+ Xây dựng kế hoạch giáo dục của từng môn học, hoạt động giáo dục phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường theo hướng sắp xếp lại các tiết học trong sách giáo khoa nhằm tạo thuận lợi cho việc áp dụng các phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực; chú trọng giáo dục đạo đức, lối sống và giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, thực hành pháp luật.

Kế hoạch giáo dục các môn học, hoạt động giáo dục của tổ/nhóm chuyên môn phải được hiệu trưởng nhà trường phê duyệt, báo cáo sở GDĐT trước khi thực hiện và là căn cứ để kiểm tra, giám sát, nhận xét, góp ý trong quá trình thực hiện.

+ Quá trình xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục của tổ/nhóm chuyên môn được thực hiện theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT.

** Một số điểm cần lưu ý trong xây dựng “Kế hoạch năm học của Tổ, Nhóm chuyên môn Toán năm học 2018-2019”*

Kế hoạch năm học của Tổ/Nhóm chuyên môn Toán ngoài các nội dung theo qui định, Tổ/Nhóm chuyên môn Toán cần tập trung vào 3 phần chính như sau:

Phần 1: *Thực hiện Chương trình PT hiện hành* (gồm kế hoạch dạy học, giáo dục của môn Toán, bảng phân bố số tiết dạy của môn Toán và các hoạt động GD được qui định trong Chương trình PT hiện hành).

Phần 2: *Kế hoạch dạy học 2 buổi/ngày* (nếu có) (gồm kế hoạch dạy học môn Toán (bám sát, nâng cao) và các hoạt động giáo dục thuộc kế hoạch 2 buổi/ngày. *Dành cho các trường có Quyết định cho phép dạy học 2 buổi/ngày*

Phần 3: *Các Chương trình giáo dục nhà trường* (gồm các chương trình dạy học, giáo dục được thực hiện theo thoả thuận và sự đăng ký tự nguyện của người học)

các nội dung này cần được giao cho Tổ/Nhóm/GV Môn Toán hoặc cá nhân có liên quan phụ trách, thực hiện.

Kế hoạch năm học của Tổ/Nhóm/Môn Toán được xây dựng cần thực hiện theo 4 bước như sau:

+ *Bước 1*: Căn cứ nội dung, nhiệm vụ được quy định và được giao, Lãnh đạo trường trung học hướng dẫn Tổ/Nhóm/Môn Toán các nhiệm vụ chuyên môn trọng tâm, các lĩnh vực ưu tiên cần tập trung thực hiện; gợi ý một số chủ đề dạy học, chuyên đề giáo dục theo định hướng (nếu có); dự kiến phân công cho cá nhân, bộ phận hoặc đơn vị thực hiện,... để các Tổ/Nhóm/Môn Toán để thảo luận, chọn lựa giải pháp thực hiện.

Điểm quan trọng trong nội dung chỉ đạo này là *cụ thể hoá các chủ trương, Nghị quyết, các văn bản chỉ đạo thành các nội dung, nhiệm vụ đổi mới cụ thể*; Lãnh đạo nhà trường định hướng những công việc, nhiệm vụ giao cho Tổ/Nhóm/Môn Toán thực hiện.

Một số ví dụ như:

VD1: Để thực hiện văn bản số 4612/BGDĐT-GDTrH, lãnh đạo nhà trường xác định cách thức Tổ/Nhóm/Môn Toán xây dựng Kế hoạch dạy học chủ động khi thực hiện Chương trình PT hiện hành với các yêu cầu đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng và thời lượng dạy học, có triển khai trong kế hoạch dạy học, giáo dục các chủ đề tích hợp, các hoạt động trải nghiệm, ...

VD2: Để thực hiện việc dạy học hỗ trợ tiếng Anh thông qua môn Toán hay dạy Toán bằng tiếng Anh với người nước ngoài cần đảm bảo yêu cầu tự nguyện tham gia của từng học sinh (có sự đồng ý tự nguyện của cha mẹ HS đó), chương trình, đề án phải được các cơ quan có thẩm quyền thẩm định phê duyệt: nhiệm vụ này giao cho Tổ/Nhóm/GV Toán nào phụ trách, thời lượng (số tiết/tuần).

Các Nội dung của VD1, VD2 được xây dựng trong **“Phần 3: Các Chương trình giáo dục nhà trường”** của “Kế hoạch GD nhà trường năm học 2018-2019” (phần này là các Chương trình nhà trường, thực hiện thu theo thoả thuận với người học).

Lưu ý:

a. Những hoạt động dạy học, giáo dục khi thiết kế trong Phần 3: Các Chương trình giáo dục nhà trường trong Kế hoạch GD nhà trường là thuộc trách nhiệm của Hiệu trưởng. Do vậy, hiệu trưởng nhà trường cần thực hiện đầy đủ các nội dung nêu trong kế hoạch, tổ chức kiểm tra nội bộ nhà trường và thực hiện thu, chi đúng qui định.

b. Đối với các đơn vị thực hiện Đề án “thí điểm đào tạo chương trình tú tài phổ thông quốc gia Việt Nam và tú tài Anh quốc - Chứng chỉ A Level của Cambridge” tại các trường trên địa bàn thành phố Hà Nội” gọi tắt là “Chương trình Song bằng” thực hiện theo các văn bản hướng dẫn, cho phép của UBND Thành phố và Sở GDĐT.

c. Đối với các Chương trình GD nhà trường như “Dạy tiếng Anh thông qua Toán” hay “Dạy Toán bằng tiếng Anh”, ... nếu giáo viên có sử dụng các tài liệu hỗ trợ, tài liệu tham khảo, phần mềm hỗ trợ dạy học, ... thì các tài liệu Toán và Khoa học này là tài liệu được phép xuất bản, lưu hành tại Việt Nam (không sử dụng tài liệu photocopy) để dạy học, nhà trường phải công bố rõ với người học về Mục đích của Chương trình “Dạy tiếng Anh thông qua Toán” hay “Dạy Toán bằng tiếng Anh”,... để người học chọn đăng ký học. Các tài liệu hỗ trợ, tài liệu tham khảo, phần mềm hỗ trợ dạy học, ... được sử dụng là tài liệu đã được thẩm định cho phép sử dụng.

d. Đối với đơn vị muốn thực hiện các Chương trình nước ngoài (chưa được thẩm định), kể từ ngày 01/8/2018, nhà trường phải thực hiện các thủ tục gửi Sở, Bộ GDĐT để thẩm định chương trình; Chỉ khi có kết quả thẩm định cho phép của Bộ GDĐT, đơn vị sẽ được Sở GDĐT cấp quyết định cho phép thực hiện chương trình theo Nghị định số 86/2018/NĐ-CP của Chính phủ Quy định về hợp tác, đầu tư của nước ngoài trong lĩnh vực giáo dục (*Nghị định có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 8 năm 2018*). Thông tư 73, Nghị định 34 hết hiệu lực thi hành.

e. Để thực hiện Kế hoạch dạy học 2 buổi/ngày, Lãnh đạo nhà trường cần có kế hoạch cụ thể, chọn lựa các môn học, với thời lượng dạy học (bám sát, nâng cao) và các hoạt động giáo dục, hoạt động trải nghiệm, ... theo qui định. Các nội dung này được giao cụ thể cho Tổ/Nhóm/Môn/cá nhân nào để thực hiện (đây là cơ sở để dự toán mức thu, chi từ nguồn kinh phí 2 buổi/ngày). Tất cả các nội dung này sẽ được đưa vào trong **“Phần 2: Kế hoạch dạy học 2 buổi/ngày”** của Kế hoạch Giáo dục nhà trường năm học 2018-2019.

f. Để thực hiện các hoạt động dạy học và hoạt động giáo dục được qui định trong Chương trình PT hiện hành, lãnh đạo nhà trường cần giao nhiệm vụ cụ thể, rõ ràng và nội dung này được phải thể hiện rõ trong **“Phần 1: Thực hiện Chương trình PT hiện hành”** của Kế hoạch Giáo dục nhà trường năm học 2018-2019.

Sau khi có các nội dung hướng dẫn, các nhiệm vụ được giao như trên, Tổ/Nhóm/Môn học sẽ thực hiện Bước 2.

+ *Bước 2*: Dựa vào thời lượng dạy học, chuẩn kiến thức kỹ năng, nội dung giảm tải và các nội dung mà nhà trường giao (theo các nội dung ở Bước 1) tổ trưởng Tổ Toán, nhóm trưởng chuyên môn xây dựng dự thảo kế hoạch.

+ *Bước 3*: Tổ chức thảo luận góp ý dự thảo kế hoạch trong tổ, nhóm. Kết quả của bước này là Tổ trưởng hoàn thành kế hoạch năm học của Tổ, nhóm chuyên môn Toán.

+ *Bước 4*: Trình Hiệu trưởng nhà trường phê duyệt.

2. Đổi mới phương pháp dạy học, hình thức tổ chức dạy học

Tiếp tục thực hiện đổi mới phương pháp dạy học triệt để hơn, sâu rộng hơn đến từng giáo viên. Cụ thể:

a. Đổi mới phương pháp dạy học

- Xây dựng kế hoạch bài học theo hướng tăng cường, phát huy tính chủ động, tích cực, tự học của học sinh thông qua việc thiết kế tiến trình dạy học thành các hoạt động học để thực hiện cả ở trên lớp và ngoài lớp học. Tiếp tục quán triệt tinh thần giáo dục tích hợp khoa học - công nghệ - kỹ thuật - toán (Science - Technology - Engineering - Mathematic: STEM) trong việc thực hiện chương trình giáo dục phổ thông ở những môn học liên quan.

- Chú trọng rèn luyện cho học sinh phương pháp tự học, tự nghiên cứu sách giáo khoa để tiếp nhận và vận dụng kiến thức mới thông qua giải quyết nhiệm vụ học tập đặt ra trong bài học; dành nhiều thời gian trên lớp cho học sinh luyện tập, thực hành, trình bày, thảo luận, bảo vệ kết quả học tập của mình; giáo viên tổng hợp, nhận xét, đánh giá, kết luận để học sinh tiếp nhận và vận dụng.

b. Đổi mới hình thức tổ chức dạy học

- Đa dạng hóa các hình thức dạy học/giáo dục; ngoài việc tổ chức cho học sinh thực hiện các nhiệm vụ học tập ở trên lớp, cần coi trọng giao nhiệm vụ và hướng dẫn

học sinh học tập ở nhà, ở ngoài nhà trường và cộng đồng. Tiếp tục thực hiện tốt việc sử dụng di sản văn hóa trong dạy học theo Hướng dẫn số 73/HD-BGDĐT-BVHTTDL ngày 16/01/2013 của liên Bộ GDĐT, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

- Các trường quan tâm xây dựng và sử dụng tủ sách lớp học, phát động tuần lễ "Hưởng ứng học tập suốt đời" và phát triển văn hóa đọc gắn với xây dựng câu lạc bộ khoa học trong các nhà trường.

- Khuyến khích các trường tổ chức, thu hút học sinh tham gia các hoạt động trải nghiệm sáng tạo góp phần phát triển năng lực học sinh trên cơ sở tự nguyện của nhà trường, cha mẹ học sinh và học sinh, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý và chương trình giáo dục; tăng cường giao lưu, hợp tác nhằm thúc đẩy học sinh hứng thú học tập, rèn luyện kỹ năng sống, bổ sung hiểu biết về các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc và văn hóa thế giới. Thực hiện nghiêm túc Công văn số 1915/BGDĐT-GDTrH ngày 05/5/2017 của Bộ GDĐT về việc tinh giảm các cuộc thi dành cho giáo viên và học sinh phổ thông; không giao chỉ tiêu, không lấy thành tích của các cuộc thi và hoạt động giao lưu nói trên làm tiêu chí để xét thi đua.

3. Đổi mới kiểm tra và đánh giá.

- Chỉ đạo và tổ chức chặt chẽ, nghiêm túc, đúng quy chế ở tất cả các khâu ra đề, coi, chấm và nhận xét, đánh giá học sinh; đảm bảo thực chất, khách quan, trung thực, công bằng, đánh giá đúng năng lực và sự tiến bộ của học sinh.

- Chú trọng đánh giá thường xuyên đối với tất cả học sinh: đánh giá qua các hoạt động trên lớp; đánh giá qua hồ sơ học tập, vở học tập; đánh giá qua việc học sinh báo cáo kết quả thực hiện một dự án học tập, nghiên cứu khoa học kỹ thuật, báo cáo kết quả thực hành, thí nghiệm; đánh giá qua bài thuyết trình (bài viết, bài trình chiếu, video...) về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập. Giáo viên có thể sử dụng các hình thức đánh giá nói trên thay cho các bài kiểm tra hiện hành.

- Thực hiện nghiêm túc việc xây dựng đề kiểm tra 1 tiết, cuối học kì, cuối năm học theo ma trận và viết câu hỏi phục vụ ma trận đề. Đề kiểm tra bao gồm các câu hỏi, bài tập (tự luận hoặc trắc nghiệm) theo 4 mức độ yêu cầu: Nhận biết (nhắc lại hoặc mô tả đúng kiến thức, kỹ năng đã học); Thông hiểu (diễn đạt đúng kiến thức hoặc mô tả đúng kỹ năng đã học bằng ngôn ngữ theo cách của riêng mình, phân tích, giải thích, so sánh, áp dụng trực tiếp kiến thức, kỹ năng đã biết để giải quyết các tình huống, vấn đề trong học tập); Vận dụng (kết nối và sắp xếp lại các kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết thành công tình huống, vấn đề tương tự tình huống, vấn đề đã học); Vận dụng cao (vận dụng được các kiến thức, kỹ năng để giải quyết các tình huống, vấn đề mới, không giống với những tình huống, vấn đề đã được hướng dẫn; đưa ra những phản hồi hợp lý trước một tình huống, vấn đề mới trong học tập hoặc trong cuộc sống). Căn cứ vào mức độ phát triển năng lực của học sinh, giáo viên và nhà trường xác định tỉ lệ các câu hỏi, bài tập theo 4 mức độ yêu cầu trong các bài kiểm tra trên nguyên tắc đảm bảo sự phù hợp với đối tượng học sinh và tăng dần tỉ lệ các câu hỏi, bài tập ở mức độ yêu cầu vận dụng, vận dụng cao.

- Kết hợp một cách hợp lý giữa hình thức tự luận với trắc nghiệm khách quan, giữa kiểm tra lý thuyết và kiểm tra thực hành trong các bài kiểm tra; tiếp tục nâng cao yêu cầu vận dụng kiến thức liên môn vào thực tiễn.

- Tăng cường tổ chức hoạt động đề xuất và lựa chọn, hoàn thiện các câu hỏi, bài tập kiểm tra theo định hướng phát triển năng lực để bổ sung cho thư viện câu hỏi của nhà trường; xây dựng nguồn học liệu mở (thư viện học liệu) về câu hỏi, bài tập, kế hoạch bài học, tài liệu tham khảo có chất lượng trên trang mạng "Trường học kết nối" của sở GDĐT, phòng GDĐT và các nhà trường. Chỉ đạo cán bộ quản lý, giáo viên và

học sinh tích cực tham gia các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" về đổi mới phương pháp, hình thức dạy học và kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực học sinh.

4. Về sinh hoạt chuyên môn và chuyên đề bộ môn.

- Tiếp tục đổi mới sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn trong các trường dựa trên nghiên cứu bài học. Chú trọng xây dựng đội ngũ giáo viên cốt cán các môn học. Chủ động triển khai các hoạt động chuyên môn trên trang mạng "Trường học kết nối" để tổ chức, chỉ đạo và hỗ trợ hoạt động bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý; tăng cường tổ chức sinh hoạt chuyên môn tại trường, cụm trường (trực tiếp và qua mạng) theo hướng dẫn tại Công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ GDĐT.

- Tăng cường công tác kiểm tra nhằm điều chỉnh những sai sót, lệch lạc; biến quá trình kiểm tra thành quá trình tự kiểm tra, tự đánh giá của giáo viên trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy của mình.

- Tiếp tục đổi mới dạy học và đánh giá kết quả học tập của học sinh thông qua các hoạt động chuyên môn, tổ chức các sinh hoạt chuyên đề bộ môn trong đơn vị hoặc theo từng cụm trường. Hiệu trưởng các trường chỉ đạo và hướng dẫn cho các tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên được chủ động lựa chọn nội dung, xây dựng các chủ đề dạy học trong mỗi môn học, đồng thời xây dựng kế hoạch dạy học phù hợp với các chủ đề và theo hình thức, phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực. Nâng cao chất lượng dạy học, tăng cường phụ đạo cho học sinh yếu, kém để giữ vững chất lượng đại trà. Từng bước nâng cao chất lượng mũi nhọn.

- Các hoạt động chuyên đề của trường và cụm trường cần tập trung vào việc đổi mới phương pháp theo hướng phát triển năng lực của học sinh. Thông qua các hoạt động chuyên đề tháo gỡ những khó khăn trong việc giảng dạy bài mới, cùng nhau thực hiện đổi mới dạy học, nâng cao hiệu quả kiểm tra và đánh giá học sinh. *Mỗi học kỳ, mỗi trường thực hiện 01 chuyên đề; trong năm học, mỗi cụm trường thực hiện 01 chuyên đề cho toàn cụm.*

5. Về công tác bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học.

- Mỗi giáo viên cần thực hiện tốt các hoạt động tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, hiểu biết xã hội nhằm đáp ứng nhu cầu hiểu biết ngày càng cao của học sinh.

- Kết hợp hoạt động tự bồi dưỡng của từng giáo viên với các buổi sinh hoạt chuyên đề của tổ/nhóm.

- Các trường quán triệt đầy đủ đến cán bộ, giáo viên tham gia đầy đủ các lớp tập huấn do Sở GDĐT và Bộ GDĐT tổ chức.

- Tăng cường các hình thức bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý và hỗ trợ hoạt động dạy học và quản lý qua trang mạng "Trường học kết nối" theo hướng dẫn của Bộ GDĐT.

6. Về các kỳ thi với học sinh

- Tiếp tục thực hiện nghiêm túc Công văn số 5814/BGDĐT-GDTrH ngày 07/12/2017 về việc tổ chức các cuộc thi dành cho học sinh phổ thông từ năm học 2017-2018.

- Các trường cần chuẩn bị tốt các điều kiện để học sinh tham gia kì thi đạt kết quả tốt nhất:

- + Chọn đội tuyển học sinh tham dự thi Olympic Khoa học trẻ Quốc tế lần thứ 15 được tổ chức ngày 24/8/2018 (Vòng 1), 06/9/2018 (Vòng 2);
- + Thi học sinh giỏi lớp 12 các môn văn hóa tổ chức ngày 14/9/2018;
- + Thi chọn đội tuyển thi học sinh giỏi Quốc gia tổ chức ngày 28/9/2018.
- Khuyến khích các trường, cụm trường THPT tổ chức thi Olympic học sinh giỏi ở khối 10,11.
- Tổ chức rút kinh nghiệm về các kỳ kiểm tra học kỳ, kiểm tra khảo sát, thi nghề phổ thông, thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT, thi THPT quốc gia.
- Bồi dưỡng và chọn học sinh tham gia thi giải Toán Hà Nội mở rộng (HOMC) cho học sinh lớp 10 (Thi giải Toán bằng tiếng Anh).
- Hướng dẫn triển khai hoạt động nghiên cứu khoa học và tham gia cuộc thi KHKT (lĩnh vực Toán học: Đại số; Phân tích; Rời rạc; Lý thuyết Game và Graph; Hình học và Topo; Lý thuyết số; Xác suất và Thống kê;..) cấp quốc gia học sinh trung học năm học 2018 – 2019 tổ chức tại Hà Nội, dự kiến từ ngày 09/3/2019 đến ngày 12/3/2019 (theo Công văn số 3521/BGDĐT-GDTrH ngày 17/8/2018).
- Bồi dưỡng, tuyển chọn giáo viên tham dự Hội thi giáo viên dạy giỏi cấp Thành phố môn Toán, khai mạc tháng 2/2019.

DANH SÁCH
các trường THPT được phân công làm cụm trường
Năm học 2018-2019

TT	CỤM TRƯỜNG THPT	TRƯỜNG THPT LÀM CỤM TRƯỞNG
1	Hoàn Kiếm - Hai Bà Trưng	Việt Đức
2	Ba Đình - Tây Hồ	Tây Hồ
3	Đống Đa	Lê Quý Đôn – Đống Đa
4	Thanh Xuân - Cầu Giấy	Nguyễn Bình Khiêm – Cầu Giấy
5	Gia Lâm - Long Biên	Cao Bá Quát – Gia Lâm
6	Thanh Trì - Hoàng Mai	Trương Định
7	Nam Từ Liêm – Bắc Từ Liêm	Thượng Cát
8	Đông Anh	Liên Hà
9	Sóc Sơn - Mê Linh	Đa Phúc
10	Hà Đông - Hoài Đức	Hoài Đức A
11	Đan Phượng - Phúc Thọ	Hồng Thái
12	Thạch Thất - Quốc Oai	Quốc Oai
13	Sơn Tây - Ba Vì	Ba Vì

14	Chương Mỹ - Thanh Oai	Thanh Oai B
15	Ứng Hòa - Mỹ Đức	Mỹ Đức A
16	Thường Tín - Phú Xuyên	Nguyễn Trãi – Thường Tín

*Trên đây là một số hướng dẫn hoạt động chuyên môn năm học 2018-2019.
Các tổ/nhóm trưởng vận dụng có sáng tạo cho phù hợp với điều kiện của đơn vị mình.*
